

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 Helyben, vagy postán külföldre.
 Égész évre. . . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 — —
 Negyedévre. . . . . 2 — 50.
 Egy hónapra . . . . . 1 — —
 Egy év szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főter 1828. sz. K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban (Főter 1828. sz. alatt).

Hirdetési díj:
 Négy hasábon heti sorát 5 kr. Nagyból kezdődő a többszöri hirdetések alkalmával a hirdetés díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot megkötve a hirdetés díj minden külön bejelölés nélkül 50 kr.
 Hirdetést a kiadóhivatalban, Főter 1828. sz. alatt.
 Hirdetést a kiadóhivatalban, Főter 1828. sz. alatt.
 Hirdetést a kiadóhivatalban, Főter 1828. sz. alatt.

Fölhívás előfizetésre.

A „Debreczen” huszonhetedik évfolyamának második évfolyamára, mely ápr. hóval kezdődött, előfizetést nyitunk. Bizalommal kérjük t. előfizetőinket, hogy támogatásukat a jövőben se vonják meg tőlünk, mert ha volt valaha arra szükség, hogy északkeleti Magyarországnak egyetlen függetlenségi lapja fentartassék: úgy most, a jelen zavaros politikai viszonyok közt van erre szükség, midőn egy kipróbált elvűségi lapra nagy feladat vár. Programunkat nem szükséges fejtegetnünk, nagy hangú reklámokra sincs szükségünk, hiszen elég reklám lapunk mellett hosszú és dicsőséges multja.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:
Egy évre 20 korona (10 frt.)
Fél évre 10 korona (5 frt.)
Negyedévre 5 korona (2 frt 50 kr.)
Egy hónapra 2 korona (1 frt.)

Netaláni tévedések elkerülése végett kérjük a vidéki t. előfizetőket, hogy előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni: A »Debreczen« kiadó-hivatalának, Debreczen.

Tisztelettel:

A »DEBRECZEN« szerkesztősége és kiadóhivatala

Ferencz József, — Bismarck, — Kossuth.

Debreczen, febr. 4.

Ő felsége Is-ő Ferencz József Ausztria császára és Magyarország apostoli királya üdvözlő táviratot küldött Bismarcknak nyolczvanadik születés-napja alkalmából Frídrichsruheba.

Roppant horderejű tanulság rejlik e fejedelmi tényben mi ránk, magyarokra nézve.

Vizsgáljuk meg csak közelebbről, hogy voltaképen kicsoda is kapta ezt a táviratot Ferencz Józseftől?

Bismarck diplomáciai pályájának

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A csengőcske.

Paul Aréneután. Ford. ifj. Móricz Pál.
 Estéve tovább beszélt:
 Semmi segítség! Meghalok, a nélkül, hogy megváltoztam volna, mint szegény nyughatatlan lélek, telve egymással ellenkező, egymással összeütköző nézetekkel, érzelmekkel, úgy, mint a hogy nagyanyám nevelése által jellemem képződik. Meg most is magam előtt látom! Vonásait, mintha metszettek volna, és haja hatvan éve daczára fekete maradt. És az emberek is még mindig — mint hajdanában — szép Laurának hívták.

Az utolsó volt, ki hegyeink közt nyakában meg arany pillangót, óriási kerek fülönfüggőket, és széles, virágos szalagos fejkötőviselt.
 Nagyanyám — öregem — mint a hogy akkor mondták! És képevel együtt, hirtelen ama bizonyos beszéd modorára is vissza emlékeztem, mely rég elmúlt idők nyelve volt és mindazok a rendkívüli történetek, melyekkel gyermekkoromban elringatott: előttem megannyi ismeretlen, titokteljes szavak.

És ha véletlenül, gyakran ismétlődő véletlen következtében, megtörtént, hogy az iskolából a berekbe, a professzorok elől a rigók társaságába húzódtam, — „oh, a hamis, a makacs!” — mondta ilyenkor. Még „a hamis” szót csak megérttem, de „a makacs” szó megzavart; hát miért „makacs”? És miért hívta azt a négy vagy öt borzas fickót, az én iskolakerülő pajtásaimat, az én „párthiveimnek”? És miért hívott engem, legfőbbképen egy vakmerőbb csinyem következtében (a mióta madár fészekért felmasztam az öreg torony tetjére) — három forradalom gyermekeké? —

„Mondd nagyanyám — kerdtm, mihielyt kicsit már megnyugodott (mert heves haragja rendszeren gyorsan elviharzott, s változott szelíd mosolyra át), — mondd nagyanyám, milyen az a forradalom?”

már a kezdetén Ausztria hegemoniájának megtörését tűzte ki célul s nem nyugodott addig, míg célját teljes mértékben el nem érte.

Megtörte, megverte, megalázta Ausztriát és befejezésül kirekesztette a német Bundból örök időkre.

Ugyan ki merné állítani, hogy mindez nem egyedül a Bismarck műve volt? Bizony ő cselekedte mindezeket, és mégis üdvözlő táviratot kapott Ausztria császárajától.

Szándékosan nem tettük hozzá, hogy „és Magyarország királyától”, mert a mi tisztelt kormányunk és pártja nem hiszi képesnek a magyar királyt olyan lovagias és igen dicsérendő fejedelmi tényre, a mit Ausztria császára már megtett.

I. Ferencz Józsefnek, mint magyar királynak is volt és volna alkalma arra, hogy lovagias érzületet és fejedelmi nagy szívét egy másik hajdani ellenfél, egy Bismarcknál nem kisebb történelmi alak előtt is megnyilatkoztassa.

Egy szál virág a Kossuth koporsójára elég lett volna a királyi kézbe. A volt tanácsadók nem tanácsolták. De még most sem volna késő attól a kéztől egy egyszerű aláírás, mely a Kossuth érdemeit megörökítő törvényt szentesítené. A mostani tanácsadók azt mondják: nincsenek elég érdemei; a törvényt sem szentesítené a király.

Az osztrák tanácsadók — úgy látszik — nem ilyen szűkkeblűek.

Ne ámítsatok bennünket tovább kegyelmes urak, mert a mit ti állítottok, az nem igaz. A mi felséges királyunknak szíve van, jobb mint a tiétek.

Nem tett ugyan koszorút arra a szent koporsóra, mert nem engedték s nem fogja aláírni azt az óhajtott törvényt mert nem terjesztétek elibe; — ti eltitkolhatjátok s olykor elfojthatjátok az ő igazi érzelmeit; — de mi már láttuk az ő szívének megnyilatkozását, midőn a koronázási jubileum alkalmával a primás beszéde alatt könnyezett.

„Hallgass kicsi, hallgass, nem jó ilyesmiről beszélni.”

Mint csaknem minden öreg embernél, úgy nála is, csak egy meghatározhatatlan rémület érzetével hatottak úgy az elmúlt évszázad végső, mint a jelen század bekezdő tragikus évei, sok homályos, zavaros emlékek. Szinte kereste a feledést. De ha mégis feloldódott nyelve ilyenkor a nagyanyó egész latomanyserűleg beszélt a köztársaság és császárság eseményeiről, melyekben emlékezett amaz időkről, midőn a templomokat eladták és a szegények hirtelen meggazdagodtak.

Aztán minden átmenet nélkül a Bourbonok visszatéréséről, és valami rég elhangzott nótáról, mely földi békeségről beszélt, s melyben fehér virágok illatoztak. A parasztok is elmentek hadakozni, és midőn hazatértek már kard csörgött oldalukon, három színű volt a tollas forgójuk és megnyerték a tabornoki vállrojtokat is. Valence utczáin hurcolták keresztül a fogoly papát is, egész fehérbe volt öltözve, és kocsjá hátulsó üléséről úgy áldotta a porban térdelő nőket, gyermekeket.

És mindezek, a fogoly papát is beleértve, képeztek a forradalom eseményeit, mely előttem is valami borzasztó, bűvös-bajos időként kaprazott. És a midőn neha jobban neki hevült, bizalmasodva beszélt nekem, de hal-kan, mintha még a hallásától is féltne, a guillotine-ról. A midőn elfogták a nemes, a papokat, kiket talpigakon vettek a verpadig, hoi a hóhér halállal fogadta őket. Nem kimélték a nőket sem.

„Oh, nagyanyám, beszélj valamit mater Agatháról, susogtam; és aztán nagyanyám csakugyan beszélt is mater Agatháról, meg a tizenket Orsolya nővéréről, kiket együttesen végeztek ki. Borzalom volt az.

Akkortajti kicsikém még Paris körül meg voltak a bástyafalak, és az elővárosok sem voltak kiépítve. És a sánczokon tul, és a vá-

Ezeket a könnyeket már látta az ország s nem felejtette el,

A mi királyunk szereti és felfogja az őszinte szót.

Akkor sem akarták a tanácsadók, hogy a király érzelmei nyilvánvalók legyenek. Szapáry Gyula cenzura alá akarta venni a királyhoz intézendő beszédet, de Vaszary nem adta oda neki. Ugy szólt a királyhoz, ahogy a szíve diktálta, s bizony a király is a szíve szerint válaszolt rá azokkal a könnyekkel és nem a spanyol etikett szabályai szerint.

Sajátságos, hogy a német birodalmi gyűlésnek a Bismarck ünnepeltetésével szemben tanúsított magatartását a mi kormányparti lapjaink is élesen elítélték; s épen most tessék ezt, a midőn a mi országgyűlésünk többsége is épen ilyen kegyelmséretést követt el a Kossuth emlékével szemben.

Egyik kormányparti lap így végzi be az ide vonatkozó cikkét:

»A németek hálátlansága magára zudítja az egész művelt világot, de egyszerűen nem tudjuk belőle a tanulságot is.

Legyünk hálásak nagyjaink iránt, kiket egy gondviselés küld a nemzetek közé, hogy szellemi nagyságukkal boldogítsák a nemzetet, melynek fiait, Magyarorszag okulhat ez eseményekből.

Hallatlan czynizmus ez.

Bizony okulhatunk belőle.

S-n. l-n.

Ostrom egy törvényszakaszh ellen.

(Sz. K.) Erősen ostromolják a véderőtörvény 25-ik szakaszát, melynek az a rendelkezése, hogy az egyéves önkéntesek, ha le nem teszik a tisztvizsgát, büntetésből tovább szolgálják a második esztendő. Erősen ostromolják ezt a szakaszt és eredményesen. — Az a harc, mely ez épp oly kegyetlen, mint nevetéges törvényszakaszh megváltoztatására irányul,

ezért kell hogy érjen hamar. Elég csodálatos, hogy akkor nem sikerült megakadályozni ezt a botor rendelkezést, mikor a törvényt alkották. Hiszen akkor is megmondotta az ellenzék, mi lesz a következtése. Előre leh-tett látni, hova jutunk az olyan törvényekkel, mely katonákra bizza a művelt ifjuság sorsát, előre lehetett látni mindazt, a mi bekövetkezett, de persze a többség, akkor még a Tisza Kálmán erélyes vezetése alatt helyt állott a mellett — a mit Bécsben akartak, a mit a közös hadügyminiszter akart és ezért a szolgálai szavazásot sok száz magyar ifjunak kellett évek óta elszemvedni pályája megakasztását.

Éppen ezek a tapasztalások tették, hogy a véderőtörvény 25-dik szakaszáról ma már másképp gondolkozik a kormányparti tábor is, különösen annak a hatása alatt, hogy a hadseregnek már most nincs szüksége oly nagy számban a tartalékos tisztekre, a mitől az önkéntesek és mindinkább az fog következni, — hogy az egyéves önkéntesek nagyobb része meg fog bukni a tiszt vizsgákon és hogy aztán a csapattisztek kegyetl. tetszésétől függ, vajjon a megbukottak közül kiket szabadsággalnak sziveségből és kiket kényszerítenek a második esztendő szolgálata büntetésből.

Mert odáig már eljutottunk, hogy nálunk is, Ausztriában is a honvédelmi miniszterek egyértelműleg kijelentették, hogy ezt a sérelmet orvosolni igérik adminisztratív uton és hogy a csapatok szabadságon fogják a tiszt vizsgát le nem tevő önkénteseket, már tudniillik, ha tetszik nekik.

Erre a tetszésre azonban nem bizzuk az ifjainkat. Nem teheti ezt egy törvényhozó sem, a kinek lelke van, a ki ösmeri a közös hadsereg tisztjeinek nagy jóakarátát a magyar ifjakkal szemben és a ki tudja, hogy a katonai rendszabályokban sohasem lehet valódi méltányosságra számítani, mert ott nem ösmerik el a polgárság igényeit, érdekeit, sőt a jogait sem, ott csak egy szempontot fogadnak el, az egyoldalú hadügyminiszteri és tábornoki szeszélyt.

De lenne bár kedvük a kormányparti képviselőknek arra, hogy ebben a kérdésben tovább is szolgálata alájanak a honvédelminiszter macacosságának, meg kell gondolniok, hogy szemben vannak a választóikkal, akik azt mondják, elég volt ebből a 25-ik szakaszból, tovább nem tőrük.

Föl lesz vetve ennél a dolognál a kérdés, mennyit nyom a latban az egész ország, szemben egyetlenegy ural és szemben a hadsereg uralival, a kinek ez az ország ad katonákat és ez az ország ad milliókat a hadsereg fenttartására. És látni fogjuk e kérdésben azt,

megválni. Hát fogságba hurcolták őket, ahová alig érkeztek meg, már is halálra ítélték Mater Agatha épügy, mint a többiek, mert a ki egyszer a Bastille-ba került, azt feltétlenül elítélték.

Majd megjelent Mater Agata és a tizenegy testvér a vesztőhelyen, páronként és szótárokat énekelve. A verpad egy régi diadaliv boltozata alatt, egy nyárfasátny végén volt felállítva.

Idevaló emberek is látták. Nagy szomorúság volt az. A tizenkét testvér halalos óráján és ily szelíd megadással. Mater Agata is énekel: sorsat elitkoltak előtte, Mater Agatát utójjára végeztek volna ki. De egy fiatal nővér, ki a sekrestyésnő volt, mondta, hogy Mater Agatát segíteni kell és így a hóhér is megengedte, hogy majd Agata után következzenek.

Mindent elvettek az apácáktól, csak egy ezüst csengőcskét nem, a kápolnából, a melyet a sekrestyés nővér zsebebe elrejtett. Tehát — hallgass kicsi és ne pityereg mindig — tehát, amidő Mater Agatára következett a sor, a sekrestyés nővér megengedte a csengőcskét és Mater Agata azt híven, hogy a pap beszél, letérdelt, lehajította fejét és aztán a hóhér levágta a testétől azt . . .

— Világos, végezte Estéve, amidőn mosolyunkat látta, világos, hogy nem történetelt így és csak szegény nagyanyám álmódott, midőn nekem ezt elbeszélte. De maga erősen hitt benne, mivel oly vidékről való volt, hol csak hírével voltak a Guillotine-nak és hol határozatlan, ingatag emlékek kötődtek a bárd általi kivégzéshez. De ily módon képződnek a legendák.

Az érzelem nem mindig társul a logikával és gyakran a legnagyobb valószínűtlenségek hatnak a leggyorsabb és legmélyebben. Ez engem gyermekes együgyűségében megrikkatott. Sőt még ma is megindít. Mindenitől

hogy a kormány az ország népének akaratát képviseli-e, vagy ellenére teljesíti-e a közös hadügyminiszter parancsát.

Sulyos, nagy jelentőségű ez a kérdés annyival inkább, mert felvetik nemcsak Magyarországon, de Ausztriában is. Ott is ugyanez a harc folyik a 25-ik szakasz eltörléséért, mint nálunk, ott is föltámadt a kegyetlen rendelkezés ellen az egész társadalom és állást foglaltak azonkívül az egyetemek polgárai is, a bécsiek, grációk és lebergiek, ami tanúságot tesz a mellett, hogy a véderőtörvénynek ez az intézkedése nemcsak azért veszedelmes és türelhetlen, mert nem nyelven kell letenni a tiszt vizsgát, hanem egyszerűen azért, mert a tiszt vizsga letétele vagy le nem tétele mindig az illető vizsgalati bizottsági tagok és az egyetemes önkéntesek minősítő csapattisztek tetszésétől függ és attól, rokonszenvenek-e a vizsgázó ifjúnak, tetszik-e nekik az arca, — igen vagy nem.

Az osztrák egyetemek ifjai jól tudnak németül, nekik e hadsereg nyelve tulajdonlag anyanyelvük és mindamellett a legbrutálisabb megaláztatásnak tartják a véderőtörvénynek sokat emlegetett paragrafát és ami bizonyára elég jellemző — rektorai alatt tartanak gyűléseket és követelik a törvény módosítását.

Ennek a példának hatása alatt történik, hogy a budapesti egyetem ifjusága szintén gyűlést tartott ebben az ügyben és kervenyt készült innézni a képviselőházhoz, melynek támogatására föl hívja a vidéki főiskolákat is. Nem kétséges, hogy a magyar egyetemi és a főiskolai ifjuság, mint egy ember fozal állást annak követelésében, a mit követelnek majd nem az összes törvényhatóságok is, hogy tehát ebben az ügyben nem lehet vitatkozni a közvélemény teljes egyértelműsége ellen.

A kormányának ily viszonyok között kötött a marsutája, meg kell hajolnia a társadalom, az egész polgárság akaratának és annak alapján követelnie kell Bécsben a fölhatalmazást a véderőtörvény módosítására. Ezt ellenző javaslattal lehetetlen, hogy megállítsanak a kormányt a parlamentben. Mert a többség tud ugyan szaga lenni, megmutatta százszor, de a nyomás, mely ebben a kérdésben réa nehezedik, még ezt a készséget és minderre hajlandó majoritást ia arra kötelezi, hogy önzéletes magatartásával a hadsereg intézőit kényeztette visszavonulásra.

Országgyűlés.

A képviselőház megalakulása tegnap a legnagyobb csöndben és minden különösebb érdeklődés híján történt meg. Az ülés elején az elnökő Berzeviczy Albert bejelentette, hogy a tegnapelőtti kisorsolt osztályok már megválasztották elnököket és jegyzőiket és pedig az

- I. osztály elnöke Tisza Kálmán, jegyzője Münnich Aurél; a
- II. osztály elnöke Fejer Miklós, jegyzője Endrey Gyula; a
- III. osztály elnöke báró Kemény János, jegyzője gróf Thoroczkay Miklós; a
- IV. osztály elnöke Levay Antal, jegyzője Pálffy Elemér; a
- V. osztály elnöke Harkányi Frigyes, jegyzője Ragályi Béla; a
- VI. osztály elnöke Szell Kálmán, jegyzője Nánássy Ödön; a
- VII. osztály elnöke báró Podmaniczky Frigyes, jegyzője Lakatos Miklós; a

erőm sem tehet ellene. Ámbár már negyven éves vagyok és sem az isten, sem az ördögöt nem hiszem e három forradalom fia és belsöm is nagyon megváltozott, bárha nem is úgy, mint nagyanyam gondolta volt. És a 93 vharzó, villamoktól átszabdalt egere kivan rajzolva a térdepelő Mater Agata árnyék-alakja és bizonyos órákban mindennek dacára elhallgat hatalmasan menyörgő égiszava és csak a kis ezüst esen, öcske panaszos csilingelését hallom.

A lepke.

Szép csinos, szellemes fiú volt; általánosan elismert fessz gavalier, csak egy hibája volt: nem bírt hű maradni; — ma itt, holnap ott — csapongott, mint egy lepke. Társaságot kedvelte, és kereste mindenki. Mindenki, — ki nem véve a férfiakat sem, kiknek pedig okuk lett volna az irigységére, mert a »lepke« mindenütt szivesen láták; egyrészt azért, mert jó parthies; másrészt pedig, mert azzal a szeretetreméltó modorával mindenkit meg tudott babonázni.

Egyzer azonban a lepke rá szállt egy olyan virágra, melynek kelyhe fölötte bezárult, és nem repülhetett ki többé onnan. Szóval: megtörtént az a csoda, melyre mindenki fejét rázta... a lepke szerelmes lett. — sőt mi több, meg is nősült. És a mikor már neki egy kedves muczuskája volt, aki mikor már viagtól a saját körébe vonta, akkor senki sem sajnálkozott ezen, hanem rálat vonva közömbösen mondták úgy a hölgyek, mint a szép asszonyok: »Szegény asszony, az sem lesz sokáig boldog... Kar érte!«

Pedig bizony ekkor egy jó esztendő, és a lepke meg mindig egy, és ugyanazon virág rajbat volt! Híj de ha egyszer megrebbenti a szárnyát az a finyas lepke, — ó akkor!... És végre elkezdtek susogni a kávé melleti pletyka nyelvek.

VIII. osztály elnöke gróf Csáky Albin, — jegyzője Molnár Antal; a

IX. osztály elnöke Selymossy László, jegyzője Horváth Béla.

Mielőtt a Ház a napirend értelmében a tért volna az egyes bizottságok tagjainak megválasztására, báró Bánffy Dezső miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett be a bródenicei vasút bosznabrodí összekötő vonalának átadásáról, amelyet a pénzügyi és közlekedésügyi bizottságok fogtak előzetesen tárgyalni. A törvényjavaslat beérkezése után pedig a megjelent képviselők (mindössze százhuszonkilencen) beadtak szava a bizottságokba jeölt tagokra. A szavazás nem tartott sokáig, de annál hosszabb szünet követte, amely alatt a jegyzői kar a szavazatok összeolvasásán fáradozott. Az összeolvasás alapján Berzeviczy elnök a szünet után kihirdette az eredményt.

A választások eredményének kihirdetése után Szinay Gyula a következő interpellációt intézte a kereskedelmi és a belügyi miniszterekhez:

Mint hogy a Budapesten fönállott »Általános Munkás Betegsegélyző és Rokkantság Penztára,« melynek területi körzetéhez előzőleg az egész ország hozzátartozott, az 1891. XIV. törvények kövekeztem 1892. december 7-én bekövetkezett átlakulása után a körzetből kivált vidéki helyek vagy jogjogi igényeinek kielégítését az ezen, a kormány által is jogosoknak elismert igények tárgyalása céljából miniszteri felhívásra tartott 1893-ki közgyűlésében merem megtagadni: kérem a belügyi és kereskedelmiügyi miniszter urakat, szándékoznak-e, mi módon és mikor az előhelyek vagy jogjogi igényeinek s illetőleg az e részben kiadott ézigényeket megállapító kormányrendeletnek hatályt szerezni?

Az interpellációt szokás szerint kiadják a két miniszternek.

A 25. § ellen. Abudapesti egyetemi ifjuság népes közgyűlést tartott tegnap délután 4 órákor a központi egyetem első szamu tanterében, melyen a 25. § ellen teendő lépések keztek a tanácskozás tárgyát. A gyűlést Martos Ferenc egyetemi köri elnök nyitotta meg, visszapillantva ama küzdelmekre, melyeket az ifjuság a sérelmes törvény ellen a multban folytatott s reményének adott kifejezést, hogy az ifjuság nem lesz hűtelen elődei példájához. Azután Baross János joghallgató lépett az emelvényre s miután néhány kegyeletes szóban megemlékezett az ifjuság legújabb halottjáról, az öngyilkossá lett Egressy Gábor joghallgatóról, szép bevezető kiseretében előadta a szervező bizottság javaslatát. Különösen hanguloyozta, mily visszasa dolog s mennyire nem egyezik meg az ifjuság multjával az a körülmeny, hogy ily kiserés, az osztrák és lengyel kollegák és a vármegyék után határozta el magát az egyetem polgársága emez eminens érdekének megvédésére, kétszeres kötelessége tehát, hogy most annál nagyobb buzgalommal lassan az akció megindítására. Azután előterjeszté a bizottság javaslatát, melynek értelmében a képviselőházhoz kervenyn volna intézendő a 25. § eltörlése mellett. Indítványozta továbbá, hogy szólítsanak fel csatlakozásra a többi hazai főiskolai ifjuságai is. A közgyűlés ez indítványokat többek felszólalása után nagy lelkesedéssel fogadta s a kervenyn megsekesztésére 3 tagu bizottságot küldött ki,

»... Szegény asszony, vajjon tudja-e, hogy az ura...?«

Dehogyn tudta! Nem kutatta a férjének lepeit, bizott benne.

A kis városban nem mertek és talán nem is akartak neki említeni semmit azon körökben, melyeket ő nagy ritkán fel szokott keresni.

Sajnálták az ártaalan asszonyt, vagy talán várták, hogy a családás nagyobb legyen, s majd, az asszony maga tegyen felfedezést, s és kárörömmel mondták:

»De miért is bizott oly nagyon egy lepke hűségében?«

Es igaz: az asszony bizott az ő ura szerelmében, nem gyanakodott. Nem gyanított, hogy az ura, akit ő oly hevvel szeret, egy más nő labáinál tölti szabad idejét s az a sok enyelgés, édes susogás egy más nőnek is jut osztályrészül tőle, s az a kar, amely az ő karcsu derekát karolja, egy más asszonyt is ölel, és az a mindenét képező fekete szem, egy más nő szemébe is szerelmesen tekint; — és a drága szája, attól a másiktól még talán szerelmesebben tud egy édes csókot kérni! Oh szegény asszony, miért is bizott oly nagyon az urában? Miért is tud az asszony szive oly önzetlenül szeretni?!

De vége csak van mindennek, és mert látták, hogy az asszony nem talál ki semmit, — hát megsejtették vele a fájdalmas valót egy csinosan megírt levélkésben, a mit a szegény asszony végig olvasva, a szivét érezte megszakadni.

Egy darabig merem nézett maga ele, aztán koponyét, kalapját vette, miközben fájdalmasan suttogta:

— Igaza van e levél írójának; miért is biztam oly határtalanul egy lepke férj hűségében? De magam akarok meggyőződni mindenről! Oh, ha az igaz... iszonyu visszaélés lenne az én tisztá szerelmemmel!

megbízta egyúttal ezt, hogy kérjen fel egy kiválóbb parlamenti tagot ennek a Ház elé való terjesztésére.

BELFÖLD.

Nemzetiségek kongresszusa. A bukaresti Adeverul legutóbbi számában a következő hírt közli: Mint biztos forrásból értesülünk, a magyarországi nemzetiségek kongresszusának eszméje közel van a megvalósuláshoz. A napokban a román és a politikai vezető férfiak között több értekezlet volt ebben a tárgyban. Különösebb figyelmet érdemel az, hogy ezeken a bizalmas tárgyalásokon részt vett egy száz is, mint az ifju szaszok képviselője. Ez azért fontos, mert tudvalevőleg a szasz nemzetiség volt az egyetlen, mely eddig közömbösen viselkedett az elnyomott nemzetiségeknek a magyar szarnokság ellen megindítandó közös akciójával szemben. A kongresszus a hűvelni ünnepeket követő legközelebbi napon fog megtartatni és pedig hihetőleg Nagy-szebenben.

Trachoma a katonaságnál. Tolnán a trachoma nagy mértékben felépett a katonaságnál. Mintegy kétszáz katona kapta meg e veszedelmes bajt. A betegek egy része a városi, a másik része a katonai kórházban van elhelyezve. A város lakosságát nagy félelembe ejtette a veszedelmes járvány kitörése.

KÜLFÖLD.

A szibériai száműzöttek. Hogy Oroszország még mindig mennyire legmentesen el van zárva a humanizmus elől, arról szomorú bizonyosságot tehet az a statisztika, a mely a szibériai száműzöttekről regél rideg számokban megdöbbentő adatokat. A mult évben az orosz hatóságok 11,680 embert küldtek Szibériába. A száműzöttek közül 7526 férfi, 1715 nő, 2339 pedig még csak gyermek. Valásuk szerint 8831 az orthodox egyházhoz tartozik, 1224 mohamedán, 510 zsidó, 506 a katolikus, 274 pedig a lutheránus hitvallást követi. A száműzöttek között megtaláljuk az eretnek felekezetek híveit is, amennyiben 119 a raskol, 35 a gregorianus és 30 a skopczok felekezetéhez tartozik. Marad még 51 más vallásu száműzött, a kik közül 50 buddhista.

Visnegradszkij volt orosz pénzügyminiszter, egy mint Petervarról érk. távirat jelent, hosszú kínlódás után meghalt. Ivan Alexjevics Visnegradszkij Oroszországban elsőrangú pénzügyi tekintély volt. Apja egyházi volt s fiat a polytechnikumban képezlette ki, a ki utóbb tanára is lett a gépészetnek. Abban az időben Krupp sok fegyvert szállított Oroszországba. Visnegradszkij delegáltak a felülvizsgáló bizottságba s aliltól ekkor szerelte vagyonának alapját. Pénzügyi körökkel összeköttetésbe lépett s mikor Bunge megbukott, sok habozás után III. Sándor őt bizta meg a pénzügyek vezetésével. Legfontosabb tette volt Franciaországot megnyerni az orosz pénzügyek javítására. A francia pénzpiac az orosz értékpapirokat majdnem esztelen módon vásárolta össze, s az orosz papirok olyan kurzust értek el, hogy maga Visnegradszkij sem merete volna reményleni. Nemsokára azután Visnegradszkij elbocsátatást kért, nehéz betegségbe e-ezt s megörült. Utóda Witte lett, a délnyugati vasutak igazgatója, a ki most is pénzügyminiszter.

Lázás sietséggel ment utcáról-utcára. Nem ügyelt senkire, semmire, egyedül csak a megvetett és megalázott szerelmének kínja eget fejében, szelálem. Vegre megait egy ház előtt.

— Huszonnegyedik szám! ez az... így van írva... oh én szegény árva! Istenem mit fogsz reám mérni? Hiszen ha uram szerelmét elvesztettem, nem marad semmim... Talán jobb is lenne tűröm? — De nem, nem! — Most az ő nevét viselem; jogom van e t tennem!

Pedig talán jobb lett volna annak a szegény fiatal asszonynak nem látni semmit. Az ajtó kilincse engedett a nyomásnak, és ő a virágos udvarba lépett, hol egy szép nő ült a kertü széken, előtte zsamolyon egy férfi a nő kezét cökölgatta, s a nő a másik kezével a férfi haját simogatta.

S ez a férfi az ő férje volt, a kit a szegény nő úgy szeretett, úgy isenitett, kinek szerelmét bírhatni volt a leghőbb vágya, a kinek összes vagyai e férfi szerelmében összpontosultak... S most ez kell így láni!...

De nem látta sokáig; hirtelen tempa zugás szánta meg agyat, szemei elhomályosultak, érezte, hogy nem bír állani, sziven iszonyu kín érzete vett erőt, egy éles szalítás-ai összeroskadt.

— Gabor, férjem, mit tettel!?

A férfi es nem felugrottak. A férj odarohant a földön aleltan fekvő hitveshez s költögetni kezdte:

— Lujza, Lujzám! Édes feleségem!

Az a másik nő pedig hidegen nézte e jelenetet s a gyűlölet vad indulatától eitelve monda:

— Miért költögeti azt az asszonyt? Ha engem szeret, azt ne tegye!

— Hallgass! Ez itt nőm, — mig te csak kedvesem vagy!

— Csak? hangzott eles guynyal fenye-

A Hentzi-szobor elleni merénylet.

A Hentzi-szobor ellen intézett merénylet elkövetésével gyanúsított Szeless tegnap délelőn rövid kihallgatás után elhagyta a főkapitány-sági épületet és azóta sikerült neki a rendőrség kutató szemei elől elbujni.

A vizsgáló utabb eredményei szükségessé tették volna Szeless utabb kihallgatását, de Szeless nem lehetett már sehol sem megtalálni. A főkapitány-ság ennek következtében valóságos razziat rendelt el város-szerte. Szeless kezrekerítésére és azon egynéknél, kik Szeless allandó környezetében vannak, a tegnap délután folyamán házkutatást tartott. Szeless letartóztatása el van rendelve, de mind- eddig nincs eszköze.

A rendőrség nagy buzgalommal keresi Szeless Adorjant és a délelőti folyamán arról értesült, hogy ez az éjszakát egyik barátjánál töltötte, kik lapjának egy szájőpört maga után vont cikkyelt is irt. A megejtett házkutatás azonban mindaddig nem vezetett sikerre.

A belügyminiszter 2000 korona jutalom-díj kitűzését engedélyezte a rendőrségnek a Hentzi-szobor ellen intézett merénylet tettesének kézrekerítésére. A főkapitány-ság ezt a jutalmat azonban nem fogja kitűzni, mivel eddigi nyomozatai teljesen kiderítették a merénylet előzményeit és annak tetteseit. — Szeless A. után több letartóztatások is fogtak eszközöltetni, de ez csak Szeless utabb kihallgatásai után fog e dőlnie.

Szeless miúdenesetre igen ártott ügyének bujkálásával. Ő neki kötelessége volna tartozkodási helyét amugy is az ügyészségnek bejelenteni, mert az egy másik ügyből kifolyólag ream mért börtönbüntetésnek leülésére csak halasztást adott. — Bujkálásával megszegte az egyik feltételt, mely mellett az ügyesség a halasztást neki megadta és így most már nemcsak a rendőrség, hanem az ügyesség is körözötti.

A főkapitány az ügy vizsgálásával Farkas rendőrtanácsost, Karácsony és Gyulokay kapitányokat bizta meg Mig Karácsony Szeless kezrekerítésére fordítja minden gondját, addig Gyulokay Budán keres utabb szalakata merénylet teljes kiderítésére.

A vizsgálát érdekében megindított házkutatások elsejét Szelessnek Csömöri-uti lakásán tartották. Karácsony két dedektiv kíséretében jelent meg a lakásban, hol azonban semmi gyanusát nem talált.

Szeless két arczképét, az »Olvasd« néhány számát, egy csomó periratot és sok reklamczédulát talált csak, de a merényletre vonatkozólag semmit. Érdesek, hogy az Olvasd-nak egyik régebbi száma tartalmazott egy cikket, mely a Hentzi-szobor ferobbanására vonatkozott. Ezt a cikket annak idején így hirdettek apró czédulakon:

Olvasd! Olvasd! Olvasd!

Megjelent es minden hírapiaristónál kapható »Nyit levél,« szerkesztője az »Olvasd« szerkesztője. Tartalma: Magyarország független lesz. Udvartíttok. Könygráztí: évfordulokor. A budapesti zsvány. Lóry hatósági s sajtóbeli büntársai.

Hentzler megy felrobbantani a Hentzi-szobrot.

A cikkk gondos átolvasása dacára azonban nem szolgáltatott semmiféle adatot arra, hogy nem összefüggésbe hozható volna a merénylettel.

getően a nő ajkáról, ... ha én egy szamba venni sem méltó »csak« vagyok, miért jött hát ide ez az asszony? S ha ejött, miért nem tudott úgy jönni, mint egy igazán szenvedélyesen szerető nő tette volna? Mert nem rohant meg, mint egy nő oroszlan? Mit ájuldozik itt, az eu lakáson? Utálom ezeket a törvényes nőket, kik a sziv főit egyeduralmat akarnak örvényesíteni!

A lepke nem figyelt reá. Leike jobb felet ébresztette föl a szerető hitves állapotja: csak őt igyekezett elrekeleteni. Lujza fel is nyitá szemét, és meg soká tartá azokat nyitva... az örültek házbán!

A lepke sokáig csupán elborult elméjü nejeire gondolt, aztán, hisz minden elmük: a lelkiismeret szava is halkabb lett a szivében, aztán ismet találkoztott a szép syrónnel, s aztán ismet a háójába került s bűvő körében feledé azt a szegény, szenvedő nőt. Eh hisz az élet nem csak arra való, hogy folyton szenvedjünk: szerelem, mulatas: ez az élet!

S e démonnakt volt esze, hogy ezt tudja! Érzeki mamorában tartá rabját, de volt szivében egy más érzés is, a bosszu érzete; nem felejté, mit mondott neki egykor ez az ember. Azt monda, hogy ő »csak kedvesem!«

— Ime a »csak« mégis diadalmaszkodott, ime az mégis dragább mint a feleség!

El is monda elbizakodottságának egy pillanatában ezt annak a férfinak, aki ugys le-janczolt rabja.

Veszleget monda! Az a könnyelmű ember ten kaczagott e megjegyzésen? Oh nem. Oh nem. Ennek az asszonynak ajkairól hallva e megjegyzést, érezte, hogy egy férfi jellemére mért súlyos vágás volt. — Előtte alott neje-nem alakja, minden nemes, szép tulajdonai, lemondásteljes szép arczával, zavartan néző szemével... a hogy őt utolször látta... S aztán látta ezt a nőt, karörvendő arczával, büszke önteltséggel, kinek kedves az, hogy a

A házkutatás alkápitány néhány kérdést jának tagyához.

Igy Szelessnél a pesnek tartja-férjét a kérdésre Szelessné nek azor szoba került Tóth lentése, ekkor Szelessné czai kijelentette, hogy a nyoson egy sonkaesontre nak, hogy az dinamit és ur elágésesnek tartott tetésére.

Ó egészen jól emlé tudja, hogy a férje egy csomagban sonkat hozott nileg trefált Tóthtal, trefálni.

A tegnapi nap folyamán tásokat több kompromitt kutatások eredményre n

A Hentzi-szobor e letből keletkezett ügyne alakja dr. Tóth Ödön, volt a főkapitány-ságnál, holni, hogy Szeless Adorjant, hogy a Hentzi-szobor bantani.

E feljelentésnek ig van. Dr. Tóth Ödön ur rnylethele hire terjedt. fanak elbeszélte, hogy ő azt fel fogja jelenteni. Tóth ur ezen elbeszélése mására is jött és már az helyzetben voltak, hogy másat megczafolják, meg a feljelentést a főkapitány Meri fény, hogy Tóth dr este felé hallgatta ki, me dairól értesítették a rend szőlő pletykáiról.

Ez az eljárás ma mindenféle, oly annyira, ifjuság körében mozgalom nek czélja, az hogy dr ben kifejezésre jusszon a lánosan érzett rosszallás.

A mikor báró Fejér niszter tegnap belépett a szőlított Lakatos Miklós.

— Na öreg, te vagy szobor dolgában.

— Dehogyn vagyok katos, — mert ha en csináltam volna meg!

A honvéde mi miniszter elvezett Lakatos képviselő volt az, ki a honvédelmi vetésének tárgyalásakor jervart, hogy ne csak bator miniszter is legyen ben, hogy vigyek el Budá a minden magyarban kesz szobrot.

A miniszter ur akkor erre a felszólításra.

A merénylet követő szobor környéke ezentel foben fog megilyvelteni. Uj vezetik a szobor előtt es a szobor földalatti része voltáról is fog időről-időre rezni magának. Hogy ez let allandó lesz-e, az kérdéssel, — ugyancsak aprí

hitvesnek leiket elborultá jellemében oly gyöngöve ve Ilyen hat az ő Lujza, S felgerjedt a lepke szivére.

Eldobta szivarját s a férj, aki nejt védi, szolt: — Ne higgye asszón előnyére üt ki az összehas között!

A nő meglepelve hallg — Mit beszél? dadogta — Igen asszonyom! örült voltam, örültebb mint rándaltam. Összehasonlítottam; ezzel ismét eszem önnel!

Tavozott s nem tért v nő pedig egy darabig uszolt kor lehullottak arczának rorsora jutott, a mely az ity gondoló teremtségeknek oszt jutni: meghalt nyomorban, s jaiban lelte halát? Ki goné?

A lepke lelke azonban ment át; melyen érte azt az got, mely ez esetben foglalta javulni kezét magához velt szórakoztatni, gyögyittatni ig. Stán ennek az igazi sz volt az, ami a szegény beteg életnek, ami a beteg emjelet gyította. Férje szerelme s csak egy kis gyermek. Felede v den fájdalma, csak a jelenné boldogító a kedves; szépen szerető ferj körében.

bor elleni merénylet.

Bor ellen intézett merénylet... Szeless tegnap délelőtt...

A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány... Szeless családjának tagjaihoz.

A Hentzi-szobor ellen intézett merénylet... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány... Szeless családjának tagjaihoz.

A Hentzi-szobor ellen intézett merénylet... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány... Szeless családjának tagjaihoz.

A Hentzi-szobor ellen intézett merénylet... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány... Szeless családjának tagjaihoz.

A Hentzi-szobor ellen intézett merénylet... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány... Szeless családjának tagjaihoz.

A Hentzi-szobor ellen intézett merénylet... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

A merénylet következtében a Hentzi-szobor... Hentzi-szobor ellen intézett merénylet...

Debreczeni piacz.

Table with market prices for various goods like flour, oil, and sugar.

Marha. Felhajtott 1940 db, eladatot 680 darab. Irányzat: élénk.

Ló. Felhajtott 920 drb, eladatot 340 drb. Irányzat: élénk.

Házi cikkek. Marhahús 1 kiló: 42. 44. 50. 52. 54. 56.

Italok árjegyzéke. 36% Szesz 80. 30% Szesz 70. Égett bor 60.

Közművelődés. A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány...

Ujdonságok.

A hollandi apród. Kaloosa Róza történeti színműve, szépségű közönség...

A majombór a kereskedelem. A legújabb idő óta a guineai partvidék...

Időjárás. A légnyomás eloszlásának módja nagyjában változatlan.

Csokonai ünnepély. A főiskolai magyar irodalmi önképző társulat...

Falbjóslása áprilásra. Falb Rudolf, a nemzetközi időjósok éppen-éggel...

Irodalom és művészet.

Uj idők. Három hónapja csak, hogy Herczeg Ferencz szerkesztés mellett...

Közművelődés. A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány...

Közművelődés.

A házkutatás alkalmával Karácsony kapitány...

Kéray Elsa.

